

Zvaž vědu! 2024 - osobní pohled

Druhý ročník Zvaž vědu! je za námi...

Všechno to začalo už loni na začátku září. Spontánní nápad celkem nově utvořené skupinky přátel, že uděláme takový přednáškový den, kde budou přednášet naši kamarádi pro naše spolužáky. Jak jsme nad tím však přemýšleli, přicházely další a další nápady, co na akci přidat. Nejdříve zajistit občerstvení, poté stánky, pak exkurze, pak rozhodnutí pozvat studenty ze všech středních škol v kraji. Výsledkem bylo loňské Zvaž vědu!, které už tak bylo mnohem větší akcí, než jsme si dokázali na počátku představit.

V průběhu uplynulého roku se však ze Zvaž vědu! stalo ještě něco úplně jiného. Díky několika úžasným příležitostem v podobě různých přednášek na zajímavých místech se naše myšlenka začala šířit dál a dál. Za velký úspěch považuji první realizaci Zvaž vědu! v Brně, dalším velkém centru mladých studentů, kterým jejich budoucnost není lhostejná. Shodou okolností pouhý den poté se podařila další velká věc, která na první pohled však nebyla tolik vidět. S přednáškou o Zvaž vědu! jsem byl pozván na konferenci Asociace ředitelů gymnázií ČR, kde jsem před stovkami z nich mohl celý projekt představit. Úspěch, se kterým se právě mezi řediteli škol setkal, mně ohromně potěšil. Ještě loni byl jeden z největších problémů omlouvání studentů z výuky a já měl tak trochu špatný pocit, jestli je projekt opravdu relevantní, pokud se k němu právě učitelé staví takto. Tato konference mě však přesvědčila o opaku, za což jsem moc vděčný. Nadšení ředitelů, se kterým se rozhodli povědomí o Zvaž vědu! ihned šířit mezi své studenty, mi udělalo ohromnou radost.

Zvaž vědu! se v průběhu času stalo aktivitou, která mi zabírá nejvíce z mého času a zároveň je nejhluběji v mém srdci. Pokud byste se mě zeptali, odkud jsem, odpovědí nebude škola, olympiáda, vědecký ústav nebo týmy z jiných soutěží, ale rozhodně "z týmu Zvaž vědu!". Celý rok jsem tak postupně shromažďoval plány, jak tuto svoji srdeční záležitost posunout ještě dále. S koncem prázdnin jsme se do příprav dalšího ročníku pustili opravdu naplno. Byl jsem rozhodnutý dát letošnímu ročníku ještě mnohem více času a energie než tomu loňskému. Udělat ze Zvaž vědu! důstojnou oslavu toho, co znamená můj život, věda a především lidé s ní spojení.

Největších změn oproti loňsku doznal samotný program. V něm jsme původně možná šlápli opravdu trochu vedle a nechtěli jsme pokračovat jen v popularizování popularizačních aktivit, chtěli jsme šířit povědomí o vědě samotné a k tomu v závěru stručně zmínit ony příležitosti, jak se jí začít věnovat. Hledání přednášejících se tím sice stalo mnohem obtížnější, ale oproti loňsku se značně rozšířila oblast, ve které jsme hledali. Využil jsem všech svých kontaktů, jež se mi podařilo nasbírat za léta

účasti na různých olympiádách, soustředěních a dalších akcích. Vedle toho nám pomohli již zmínění ředitelé škol, kteří neváhali oslovit své nejlepší studenty a otevřeli jsme i formulář pro jakékoliv další zájemce. Výsledkem byla parta 18 lidí, kteří si připravili 12 úžasných přednášek.

Když jsme dokončili program, měl jsem velkou radost. Ze všech lidí, které jsem kdy napříč soutěžemi potkal, si asi nedokážu představit skupinu lidí, která by lépe kombinovala naše hlavní cíle - mít zkušenosti s vědeckým výzkumem a umět je poutavou formou předat dále. Navíc za nimi i přes jejich nízký věk stojí opravdové výsledky. Výzkumné práce vedené na různých univerzitách nebo ústavech Akademie věd, medaile z mezinárodních olympiád a vědeckých veletrhů... Letošní přednášky se tak v přeneseném smyslu staly jakýmsi drobným důkazem toho, že v Česku máme ohromné množství talentovaných mladých lidí, kteří se nebojí zajímat o ty nejdůležitější témata současné vědy a jsou v nich sakra úspěšní. Že přes všechny skeptické hlasy se o naši budoucnost nemusíme příliš bát. Kvantové technologie, umělá inteligence, revoluce v kosmonautice, moderní materiály, klimatická změna, průmysl budoucnosti či mou maličkovitě doplněná jaderná fúze, to je jen stručný výčet témat letošních přednášek, který však myslím mluví za vše.

Dnem D se letos stal 15. listopad. Předcházel mu několik dní intenzivních příprav. Brzy ráno jsem nastupoval do autobusu směr Bory s velkým respektem a i přes moji velkou vášeň pro přednášení, i s velkými obavami. V sázce nebylo nic menšího než celoroční práce. Na FAV ZČU se chystalo dorazit na tři sta studentů a několik opravdu vzácných hostů. Nechtěl jsem ponechat opravdu nic náhodě. Ráno bylo ve znamení sprintování po chodbách a ujišťování, že ten dlouho připravený orchestr začíná hrát tak, jak má. Kolem půl osmé začínali přijíždět první přednášející, ambasadoři, stánkaři. V osm se to rozjelo naplno. K fakultě se začaly doslova valit davy studentů. Davy studentů, které míří na druhé Zvaž vědu!

I když už jsem to letos podvědomě očekával více než loni, opět mi začal běhat mráz po zádech, když jsem viděl, že to opravdu znova začíná. Když se těch 300 řádků v tabulce přihlášených změnilo na opravdové studenty, kteří se hromadí před sály a chtějí se dozvědět něco nového. V devět hodin jsem opět po roce s trochou dojetí, ale především nadšením hleděl na zcela zaplněný, či spíše přeplněný sál US 217. Nebyl jsem si jistý připraveností svého proslovu, ale snad i díky adrenalinu v žilách se letos zvládl bez jediného pozastavení. Slavnostní zahájení bylo však bezpochyby ve znamení vzácných hostů, kteří si na nás letos udělali čas. Vzácných hostů, jejichž podpory si opravdu nesmírně vážím. Bylo nám ohromnou ctí přivítat ministra pro vědu, výzkum a inovace Marka Ženíška, senátora Jiřího Duška, který až z Brna přijel zastoupit předsedu senátu Miloše Vystrčila, rektora Západočeské univerzity Miroslava Lávičku i děkana samotné FAV Miloše Železného. Uznání natolik významných osobností si opravdu neskutečně vážím. Jde pro mě o jakési ujištění v tom, že to co děláme, dává dobrý smysl. Další podpora a spolupráce, kterou všichni zmínění přislíbili, je pro mě velkým, přesto však milým, závazkem do budoucna.

Moje vlastní přednáška představovala takovou třešničku na dortu. Po měsících organizační práce se na chvíli vrátit k tomu, odkud můj zájem o vědu plyne, k astronomii. Ani nevím, kde se vzalo tolik lidí, že se nám na první pohled naplnil velký i malý sál zároveň, ale přednášení o principech fotometrie, spektroskopie, životě hvězd a jaderné fúzi před takto velkým a doufám i zaujatým publikem bylo velkým zážitkem. Mluvit o vědě samotné mě zkrátka neskutečně baví a lepší příležitost než Zvaž vědu! pro to asi nenajdu.

Všechno fungovalo. Kromě pár nepodstatných detailů se v průběhu celého dne dařila většina věcí přesně podle našich představ. Najednou jsem měl čas jen tak přecházet mezi sály a stánky, pořizovat fotografie a po ranním stresu si konečně užít tu krásnou atmosféru, kterou celý den přinesl. Najednou vše ubíhalo hrozně rychle, zahajoval jsem jednu přednášku za druhou, ale vše jsem si neskutečně užíval. Usměvavé tváře účastníků a postupně přibývajících pozitivní reakce ve feedbackovém formuláři jsou ze všeho tou vůbec největší odměnou. Tím, proč se o to celé snažíme, tím proč investujeme podstatnou část roku své síly do přípravy šesti hodin programu uprostřed listopadu. Naši radost jen podtrhlo, kolik účastníků se rozhodlo počkat až na soutěž o propagační materiály, kterou jsme improvizovaně naplánovali hodinu po oficiálním ukončení. A byli jsme u konce. Uklidili jsme stoly, zkontrolovali, že sály jsou ve stejném stavu, ve kterém jsme je ráno přebírali a povídali si v našem nejužším týmu. Je to zvláštní pocit, když je najednou něco tak velkého hotové, ale smutek rozhodně nebyl na místě. Všichni jsme myslím společně cítili ten krásný pocit z dobře odvedené práce.

A co dál? V hlavě mám nyní mnoho nápadů souvisejících více či méně se Zvaž vědu!, jejichž realizací se pomalu ale jistě začnu v následujících týdnech či měsících zabírat. Mým velkým snem by bylo rozšířit Zvaž vědu! do dalších měst a učinit z něj skutečně celostátní projekt. Pokud tyto řádky náhodou čte někdo, koho by obdobný koncept zaujal, neváhejte se mi ozvat. Možností je mnoho a jsme připraveni s potenciálními dalšími realizacemi tohoto konceptu pomoci. Mimo Zvaž vědu! bych však nyní rád i věnoval čas vědě samotné, své další SOČ vznikající na Astronomickém ústavu, své práci v týmu LASAR a mým velkým snem pro příští rok je i Mezinárodní olympiáda v astronomii a astrofyzice v Indii. Ať už mé velké plány dopadnou jakkoliv, můžete se spolehnout, že dám vědět a další Zvaž vědu! bude!

Nemohu skončit jinak než velkým poděkováním. To první patří mé rodině, která mě podporuje ze všech nejdéle a bez které bych se nikdy neměl šanci dostat tam, kde jsem. Díky!

Spolupracujeme s mnoho důležitými osobami z různých institucí, ale bez jedné by Zvaž vědu! opravdu nemělo šanci vzniknout. Za celý organizační tým bych chtěl tímto mnohokrát poděkovat paní Evě Rojkové, jejíž nadšení pro věc a neskutečná ochota nám pomoci dostala celý projekt tam, kde je!

Vůbec největší poděkování však patří onomu organizačnímu týmu. Zvaž vědu! se od všech mých aktivit odlišuje nejvíce právě tím, že vedle sebe mám tak dokonalý tým. Tým, který je tou hlavní ingrediencí receptu na Zvaž vědu! Bezpochyby nejlepší tým, kterého jsem kdy byl součástí. Nejde totiž zdaleka jen o nějaký pracovní tým, jde o skupinu lidí, která je zároveň skupinou mých nejbližších přátel v osobním životě, moje druhá rodina, a já jsem jim neskutečně vděčný za to, co pro mě dělají. Matyáši, Edo, Davide, Tomáši, Lucko, Lucko a Štěpáne, díky moc za všechno!